

Renaturierung

FEUCHTGEBIETE IM NIEDERLÄNDISCH-DEUTSCHEN
GRENZGEBIET

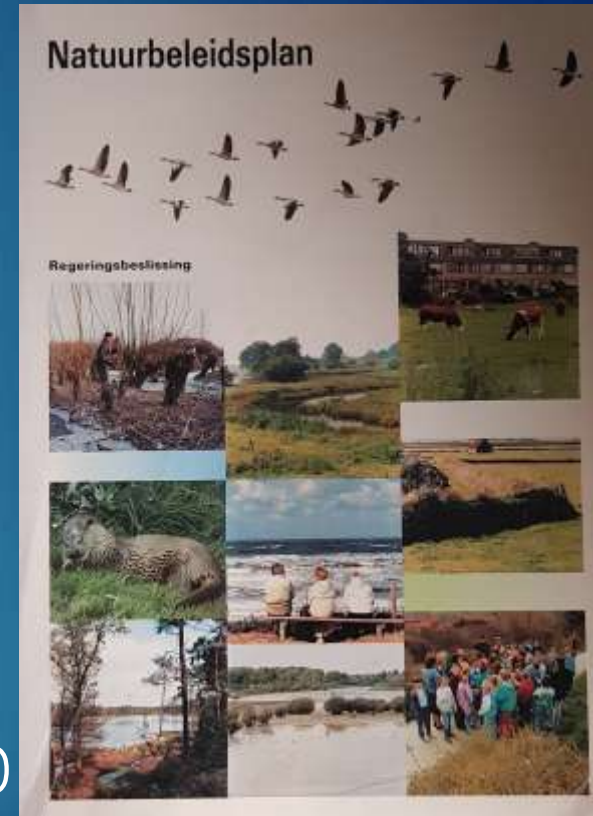
Jan Boeren
Stichting Koekeloere

inhoud

- ▶ Nederlands natuurbeleid, waarom natuurontwikkeling
- ▶ Een paar gebieden uitgelicht
- ▶ Inrichting nieuwe natuur in een groter perspectief

Nederlands natuurbeleid

- ▶ Natuurbeleidsplan 1990
  - ▶ EHS, Ecologische hoofdstructuur
    - ▶ Bestaande natuur
    - ▶ Natuurontwikkelingsgebied
    - ▶ Verbindingszones
- ▶ Huidig natuurbeleid → Natura2000

Limburgse EHS

Bestaande natuur

Natuurontwikkelingsgebied
en verbindingzones

Herijking Natuurbeleid

EHS wordt NNN Nationaal Natuurnetwerk

Bestaande natuur

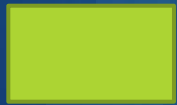
Natuurontwikkelingsgebied
en verbindingzones

EHS wordt NNN Nationaal Natuurnetwerk

Bestaande natuur

Natuurontwikkelingsgebied
en verbindingzones

Vervallen natuur

Natuurontwikkeling

- ▶ Gebieden die zijn aangewezen als natuurontwikkelingsgebied
- ▶ Realisatie door Provincie, Dienst Landelijk Gebied (DLG) en terreinbeheerders
- ▶ Maar ook voor natuurcompensatie van de N280 en A73
- ▶ Doel, is vaak het herstel van de natuurlijke potenties van het gebied
- ▶ In de grensstreek vaak herstel hydrologie en verschraling

Over welke nieuwe natte natuur hebben we het

- ▶ Meerlebroek
- ▶ Blankwater
- ▶ Elmpeterbroek
- ▶ Melickerven

Limburgse EHS, na 2014

Bestaande natuur

Natuurontwikkelingsgebied

Meerlebroek

- ▶ Inrichting gestart in 1996 (realisatie EHS), daarna in de periode 2010-2014 (natuurcompensatie A73)
- ▶ Ingericht door: Dienst Landelijk Gebied, Staatbosbeheer, Rijkswaterstaat
- ▶ Eigendom: Staatbosbeheer, Provincie Limburg, Rijkswaterstaat

Meerlebroek voor en na

Wat heeft het nu opgeleverd (1)

Groot areaal van het habitattype
7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen
3130 -Zwakgebufferd ven

Zeer vogelrijk gebied, meer
dan 200 soorten

Wat heeft
het aan
soorten
opgeleverd

Soortgroep	Voor 1996	2018
vogels	15	215
libellen	0	38
dagvlinders	0	28
sprinkhanen en krekels	8	21
reptielen en amfibieën	5	10
planten	14	430
zoogdieren	9	27

Porseleinhoen
Tüpfelsumpfhuhn
2000
(Jan Boeren)

Poelruiter
Teichwasserläufer
2005
(Jan Boeren)

Witvleugelstern
Weißflügel-Seeschwalbe
(2005)

Steppekievit
Steppenkiebitz
2011
(Ger de Hoog)

Roodkopklauwier
Rotkopfwürger
2012
(Albert Kleibeuker)

Kraanvogels Kranich

(Willem Vergoosen)

Grote wolfsklauw Keulen-Bärlapp

(Willem Vergoossen)

Blankwater

- ▶ Ingericht grootste gedeelte in 1995
- ▶ Doel: realisatie van de EHS
- ▶ Ingericht door: Dienst Landelijk Gebied, SBB
- ▶ Eigendom: SBB

Blankwater
voor en na

Wat heeft het aan habitattypen opgeleverd

Zeer goed ontwikkelde habitattypen
H4010A – Vochtige heiden
H7110B – Actieve hoogvenen

beste libellen gebied van
Limburg, bijna 50 soorten

Wat heeft
het aan
soorten
opgeleverd

Soortgroep	Voor 1995	Na 2018
vogels	21	143
libellen	0	49
dagvlinders	0	29
sprinkhanen en krekels	0	24
reptielen en amfibieën	6	12
planten	0	362
zoogdieren	7	18

Vetblad
Gewöhnliches Fettkraut
sinds 2008
(Willem Vergoossen)

Polei
Polei-Minze
(Jean Claessens)

Grauwe klauwier Neuntöter

(Jan Boeren)

Zuidelijke heidelibel
(2013,2018)
Südliche Heidelibelle
(Bas van de Meulengraaf)

Beekoeverlibel Kleiner Blaupfeil

(Sonja en Lex)

Zuidelijke oevelibel
Südlicher Blaupfeil
(Jan aalders)

Zadellibel
Schabracken-
Königlibelle
2012
Ellie & Jos

Oostelijke witsnuitlibel
(2013)
Östliche Moosjungfer
(Fotograaf onbekend)

Elmpterbroek

- ▶ Ingericht in de periode 2014-2016, start natuurcompensatie N280 in 2010
- ▶ Doel: realisatie van de EHS en Natuurcompensatie voor de N280,
- ▶ Ingericht door: Dienst Landelijk Gebied, Waterschap Roer en Overmaas, gemeente Roermond en BTL (natuurcompensatie N280)
- ▶ Eigendom: Verzekeringsmaatschappij ASR, Provincie Limburg

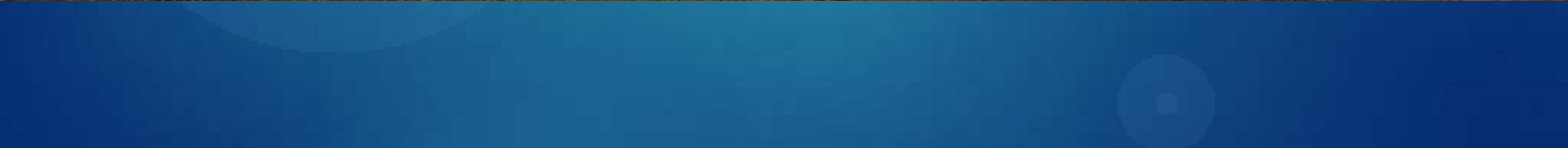
Elmpterbroek voor en na

Wat heeft het aan habitattypen opgeleverd

- Goed ontwikkelde graslanden en ruigten
  - Vennen
  - Herstel waterhuishouding
(brongebied Maasnielderbeek)
-

Zeer rijk aan bijzondere vogels

Wat heeft
het nu
opgeleverd
(2)

Soortgroep	Voor 2014	2018
vogels	44	157
libellen	17	31
dagvlinders	11	24
sprinkhanen en krekels	15	20
reptielen en amfibieën	9	9
planten	245	280
zoogdieren	19	23

Slangenarend
Schlangennadler
2016
(Jan Boeren)

Zwarte ooievaar
Schwarzstorch
(Jan Boeren)

Zomertaling Knäkente

(Jan Boeren)

Stompe waterbies
Eleocharis obtusa
(Jos Hoogveld)

Gesteeld glaskroos Sechsmänniger Tännel

(Peter Verbeek)

Melickerven

- ▶ Inrichting gestart in 2006-2007
- ▶ Doel inrichting: realisatie EHS
- ▶ Inrichting door: Staatbosbeheer
- ▶ Eigendom: Staatbosbeheer

Wat heeft het nu opgeleverd (1)

habitatype

7150 -Pioniervegetaties met snavelbiezen

3130 Zwakgebufferd ven

Nieuw leefgebied voor Knoflookpad

Wat heeft
het nu
opgeleverd
(2)

Soortgroep	Voor 1995 2018	
vogels	32	150
libellen	28	42
dagvlinders	21	29
sprinkhanen en krekels	5	19
reptielen en amfibieën	16	16
planten	281	387
zoogdieren	12	17

Knoflookpad
Knoblauchkröte
(Waarneming.nl)

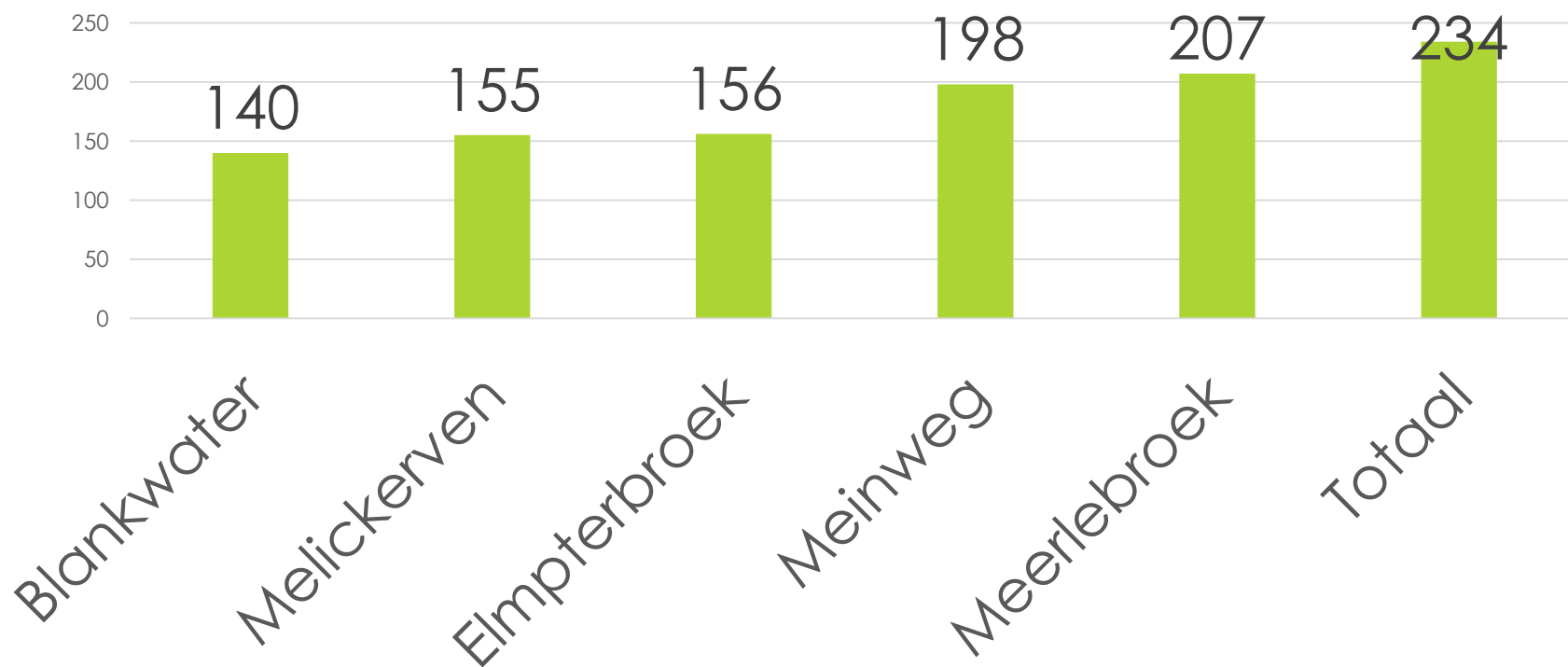

Inrichting nieuwe natuur
in een groter perspectief

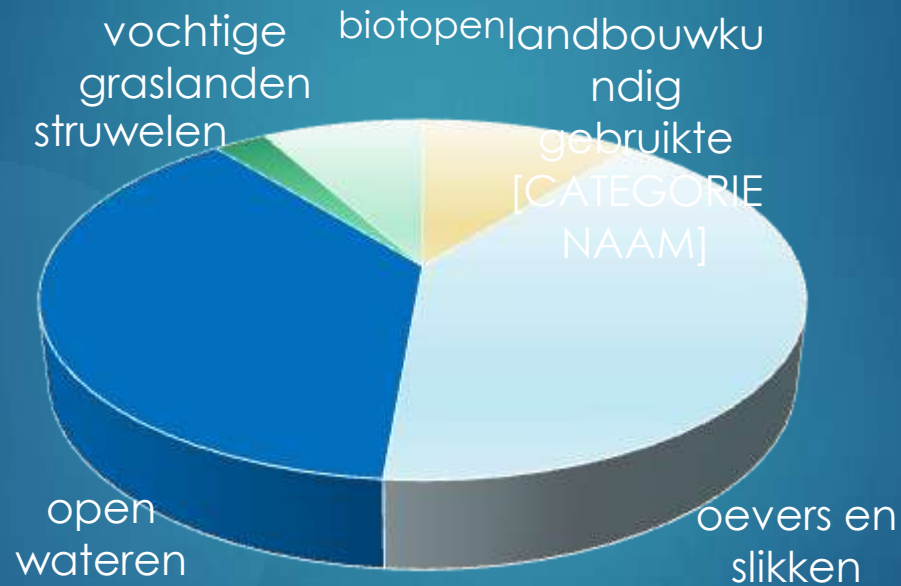
Is de natuurontwikkeling een aanvulling
op de natuur van de Meinweg of alleen
meer van hetzelfde

Vogels (aangetroffen soorten)

36 soorten niet op de Meinweg

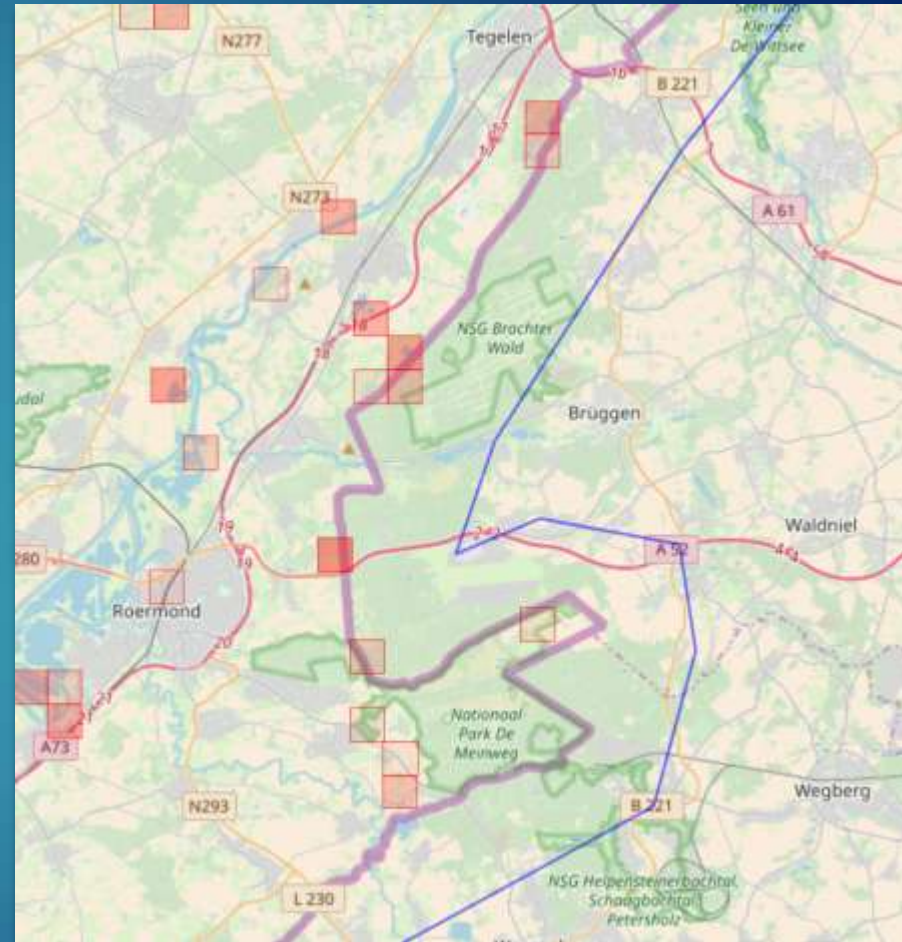
Inrichting in een groter perspectief (2)

- ▶ Welke soorten profiteren
- ▶ Welke soorten blijven achter

Welke soorten profiteren

▶ Vogels

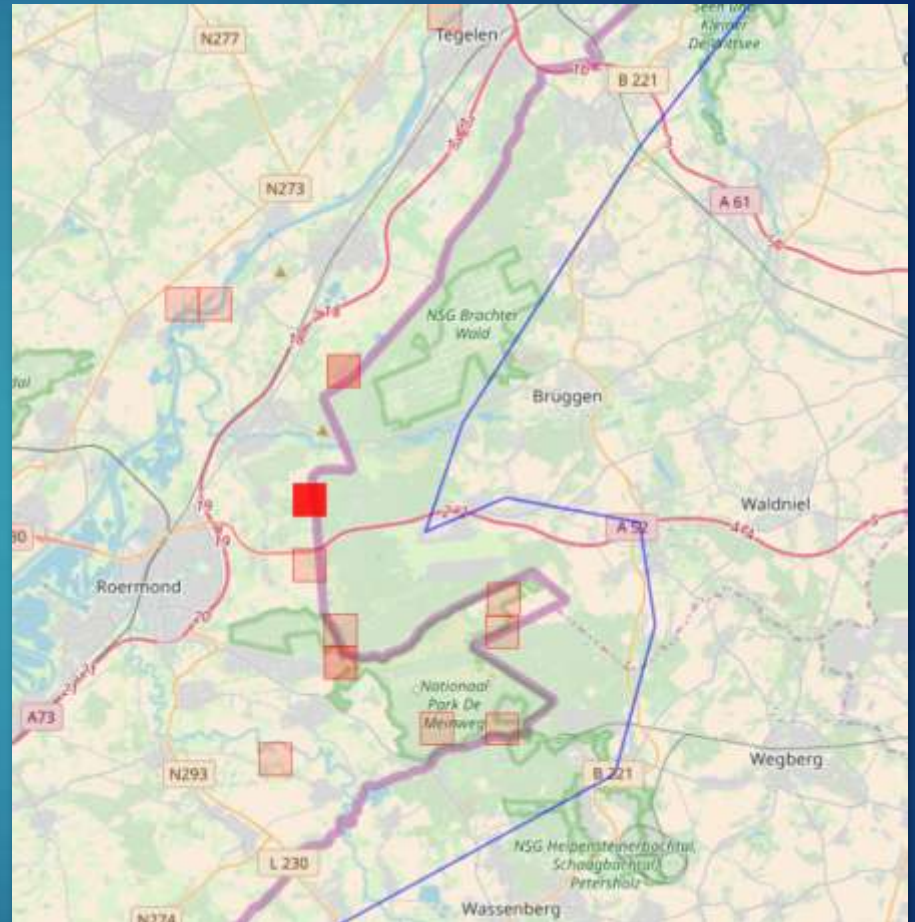
- ▶ Broedvogels: Kleine plevier, Blauwborst, Sprinkhaanzanger, Graspieper, Roodborsttapuit, Grauwe klauwier
- ▶ Niet Broedvogels: Steltlopers, eenden, ganzen, ooievaars, reigers en kraanvogels

Kleine Plevier
Flussregenpfeifer
(Jan Boeren)

Grauwe klauwier
Neuntöter
(Jan Boeren)

Welke soorten profiteren (2)

- ▶ Libellen:
  - ▶ Jaarlijks aangetroffen:
    - ▶ Beekoeverlibel
    - ▶ Zuidelijke oevelibbel
    - ▶ Tengere grasjuffer
  - ▶ Zwervers:
    - ▶ Zuidelijke heidelibbel
    - ▶ Oostelijke witsnuitlibel
    - ▶ Zadellibbel
- ▶ Amfibieen en Reptielen
  - ▶ Rugstreepad
- ▶ Planten van:
  - ▶ Vochtige heide
  - ▶ Vennen
  - ▶ Pioniersvegetaties met snavelbiezen

Welke soorten profiteren (3)

Pionier soorten,
soorten die zich gemakkelijk kunnen
verspreiden zoals vogels en libellen
soorten met een zaadvoorraad in de
bodem

Welke soorten blijven achter

- ▶ Dagvlinders behalve nieuwe (pionier) soorten
- ▶ Reptielen en amfibieën

Soorten die zich moeilijk kunnen verspreiden

Duidelijke meerwaarde voor vogels
van open water en slikranden

Libellen

Rugstreeppad

Habitattypen afhankelijk van schone
kwel

Biodiversiteit in het algemeen

Middagprogramma

- ▶ Bolbergweg (2017)
- ▶ Herkenboscherbroek (2018)

Leefgebied
Donker
pimpernelblauwtje
Dunkler
Wiesenknoyf-
Ameisen-Bläuling

